

נושאים על האנוסה פרק אחד עשר יבמות צמ

עין משפט נר מצוה

יש א מיי פ"ח מהל'
יבום הד' טו'שע
אה"ע ס' קפו סעי' ה'
ב ב מיי שם הל' ה'
טו'שע שם סעי' ו'.

תום' חד מקבאמי

ת"ד יש מוכר את אביו
להגבות [אמן] כתובתה
כיצד ישראל שלקח [עבד]
ושפחה מן השוק ולהן
בן ושחרר השפחה ונשאה
ועמד וכתב כל נכסיו
לבנה נמצא זה מוכר
אביו לגבות כתובתה.
אביו ר"מ היא והא
קמ"ל מטלטלין משתעבדי
לכתובת אביעת אימא הא
לחבורים כמקרקעי
דמי. הא מתני' דלא
כהלכתא היא דקמ"ל
הלכה (ב) אין גובין מן
היבדלים. מיהו מבדיל
דמתנת שכ"מ בטלטלין
כירוש' שרויה רבנן ובי"ח
גובה מהן לפי תקנת
הגאונים שתקנו לגבות
לכ"ח מטלטלין דיתמי
ולא (ט) במתנת ש"מ
דני מתנת בריא לו
שלא יתא בהי' גובה
ממנה דקמ"ל עשה שורו
אפותיקי ומכורו אין ב"ח
גובה הימנו. דהא דרבי
(נזב) [כתב] כל נכסיו
לבנה ורבי מתנת ש"מ
הוא דאי הויה מתנת בריא
לר"מ דגמר מטלטלין
משעבדי לכתובה היכי
גבינן כתובה ממטלטלין
לבתר ידחבינהו [במתנת]
דהא אפי' באפותיקי קמ"ל
(א) עשה שורו אפותיקי
אין בעל חוב יכול
לגבות הימנו אלא לאו
ש"מ מתנת שכ"מ היא
ורש"י דיירושה שרויה
רבנן למיגבה מינה לכ"ח
וכשעשה לה אפותיקי
נמי לא מצית מוקמת
לה דאפי' לרבנן
נמי דאמי מטלטלין לא
משעבדי לכתובה מוכר
את אביו לגבות כתובתה.
ואיבא דתרוקי לר"מ
דאמר מטלטלין משתעבדי
לכתובה אפי' מיתמי
כדאייתא בפ' האשה שנפלו
לה נכסים הני נמי
משעבדי מן הלקוחות:

כתב בצ נכסיו לבנה בוי. צמון מוקי לה כר"מ דלאמר מטלטלי
משעבדי לכתובה מימה לר"מ דבכל דוכתא משמע דצמנייה
פליגי בהאומר צדוקין (דף סה:) גבי שנים שצאו ממדינת הים
וחצילה עמהן כו' דקאמר אשה גרובה כתובתה מן החצילה ומוקי לה
כר"מ וכן צנדרים (דף סה:) גבי אפילו
אמה מוכר שער ראשך חיוב אמה
ליתן לה כתובה שמע מינה מטלטלי
משעבדי לכתובה והא עיקר פלוגמיהו
בהאשה שנפלו (כתבות ד' פ: ושם)
גבי הניח אחיו מעות כו' דפליגי התם
ר"מ ורבנן אי משעבדי לכתובה או
לא משמע דצמנייה פליגי אצל מיניה
מודו רבנן דמשעבדי כמו צנעל
חזו דאפילו מגלימא דעל כתפיה
ואר"ת דיבס צמקוס אחיו קאי והוי
כמיניה אצל מיתמי אפילו רבי מאיר
מודה ללא משעבדי וכן נראה
לר"י דאי לר"מ מיתמי נמי אית ליה
דמשעבדי א"כ קצרת ר"מ הפוכה
מדרבנן לדרבנן כתובה גרועה מצ"ח
דמטלטלי לא משעבדי לכתובה אפי'
מיניה וצ"ח אפי' מגלימא דעל
כתפיה ולר"מ עדיפא דאפילו מטלטלי
דיתמי משעבדי לה ולצ"ח לא
משעבדי אלא ודאי לכ"ע מטלטלי
דיתמי לא משעבדי לכתובה ומיהו
קשה דהכא משמע דמטלטלי דמתנה
משעבדי לר"מ ומתנה אלימא מיתמי
דשטרט שאין צו אחריות לא גבי
מקבל מתנה דמשמע צפ"ק דצ"ח
(דף יב:) נתן מלא שטר שאין צו
אחריות נכסים יחזיר ולא חיישינן
שמה יעשה קנויאל על מקבל מתנה
ואילו מיתמי אפי' מלוה על פה קמ"ל
(צ"ב דף קטו.) דגבי ואר"י דהכא
צמנת ש"מ איירי דגרועה כגון
ירושה אצל ממתנת צריא לא גביא
וכן משמע צ"ח נוחלין דקאמר מה
ירושה לאורייתא אלמנתו מונות
מנכסיו מתנת ש"מ דרבנן לא כ"ש
ולפי מה שתקנו דגובה אשה לכתובה
ממטלטלי דיתמי כ"ש דגביא ממטלטלי
דמתנת ש"מ אצל ממתנת צריא
דעדיפא לא תקינו שמגבה:
בנ"ר מאיר היא דאמר מטלטלי
משעבדי לכתובה. אע"ג

דבכל דוכתא אמרינן הוקשו עבדים
לקרקעות הכא יש למושכס ממטלטלי
ללא סמכה דעתה עליויהו לפי
שמתים וצורחים וליישגא דחשיב לכו
מקרקעי סבד דסמכה דעתה עליויהו
כמו קרקעות:
ספק אשת אחיו ואשת בן אחיו.
אמר"י צירושלמי זאת אומרת
מותר לחדש לישא אשת בן אחיו פי'
אע"פ שיכול לצא לידי ביטול מלכות
יצמין אם ימות ותפול לפני (ט) האחין אפי' מותר מכאן יכול להיות
ראיה לפירוש ריב"ז שפי' צבצב על יצמתו (לעיל סב:) והינשא בת אחותו
דוקא בת אחותו אצל בת אחיו אין עושה כ"כ מזה דמצטל מלות יצמין':
ואין

יש חולץ לאחוסו מספק. אע"פ שהיא ממש עשרה נשים הפוטרות
צרותיהן וכן לבתו ואמו: אמו ואשה אחרת. שילדו שני זכרים צמחצא
והוא אי' מהן ולהן שני זכרים ולאין כגון רחל אשת יעקב שהיה לה
יוסף ממנו ויחנה אשת ראובן שהיה לה לזרון ממנו וזכורו וילדו שני
זכרים צמחצא ומתו יעקב וראובן
וצא יוסף צנה של רחל ונשא חנה
אמו של לזרון ולזרונה נשא את רחל
ומתו יוסף ולזרון ונפלו לפני
המערכות רחל לפני צנה של חנה
שהוא אחי לזרון ויחנה לפני צנה של
רחל שהיא אחי יוסף ומתוך שאין
ידוע מי צנה ומי צימה צריכה חליצה
משניהן נמצא כל אחד ואחד חולץ
לאמו מספק: ה"ג לאחוסו מספק
צילד אמו ואשה אחרת שילדו שני
נקבות צמחצא ועמדו שני אחים מן
האב ונשאום חולץ לשניהן נמצא

חולץ לאחוסו מספק. כך שנויה צמקוס'
(דמכלתין פ"ב ה"ב.) אמו שילדה מאיש
אחר שנשא לאח מיתת אביו וילדה
עם אשה אחרת שמיהן שתי נקבות
ואין ידוע איזו צה לאחו אס ועמדו
שני אחים שהיו לזה מאביו שלא מאמו
ונשאום לשתי הנקבות הללו המעורבות
ונפלו שמיהן נקבות זה ליצום ואח
מהן אחותו מאמו ואילו היה מכירה
לא היה צריכה חליצה ועכשו שאין
מכירה שמיהן צריכות חליצה. לישגא
אחרינא וצאו אחיהן שלא מאותה
האם ונשאום אחיו של ראובן נשא
אחתי ואחיו של לזרון נשא אחתי
ראובן חולץ לאשת אחיו ונשא אחותו
היא וכן לזרון ז"ו שמעת"י ולצ"י
מנגמ"ס צ"ה דהא שמא לאו אחותו
היא והכי איבעי ליה למימר זה חולץ
לספק אחותו וזה חולץ לספק אחותו
אצל לאחוסו מספק משמע שחלץ ודאי
לאחוסו ממתנת ספק שצדו: אסו
ואשה אחרת. אשת ראובן ואשת
כלב שילדו שתי נקבות צמחצא נמצא
האחת צמו וצאו (אחיהן אחי הצעלים
הס) שני אחי ראובן ונשאום נמצא
ראובן חולץ לבתו מספק ששמיהן
צריכות חליצה ואס היה מכיר צמו
היתה פטורה ואס שני אחי כלב
נשאום הרי כלב חולץ לבתו מספק.
ולשון מור"י אחיו של ראובן נשא
אחתי ואחיו של כלב נשא אחתי ראובן
חולץ לאשת אחיו ואע"פ שספק צמו
היא וכן כלב ולא היינו נמי חולץ
לבתו מספק אלא חולץ לספק צמו:
אחד עובד כוכבים ואחר גר. דבנים
שילדה שפודה תחת ידי העובד
כוכבים המוכרה אינן עבדים דקמ"ל
בהחולץ (לעיל מו.) מהס תקנוי אשת
קונים מהס ולא הס מכס ולא הס
קונין זה מזה: שחרר אס השפחה. והרי היא כשראלית וצא עליה
העבד הולך ממזר: ולהס בן. ולא קנה את הבן: וכפס לו כל
נכסיו. ומת והרי אמו מוצעת כתובתה מן הנכסים: כולה ר"מ היא.
והמתיתא בבתייתא דיש מוכר ר"מ נמי אמרה וסיפא דקמיתיתא היא
ומש"ה קתני עבד משעבדי לכתובה דר"מ סבר מטלטלים משעבדי לכתובה צמ'
מן הקרקע כו': ב"רנ"ה לזני הלה. לאשת בן הכלה ודאי: אחד. מן התערובות חולץ תמלה ואח"כ מייבס השני ממ"מ אס יצמתו היא הרי
טוב ואס אשת בן אחיו היא הרי חולץ לה יצמה ומותר לו: אולגין שפרומה. אחד כהן ואחד עבד כהן: חולקין חלק אחד. מפרש בגמ' (ע"ג):

(א) [מספקת פ"ב]
(ב) [מספק קדושין פ"ב ע"ש] א [לעיל ט: מה.
קדושין פ"ב ע"ש] ב [אמורתי ה.
קדושין פ"ב ע"ש] ג [אמורתי ה.
פא: קדושין סה: א] ד [גיטין
לג. כ"כ יב. כ"ב סה. ק.א.
ו גיטין מז: [אמורה ה.
ח] ויקרא כה: ט) ז"ל
אחיו, (י) וע' היטב מוס'
לעיל סב: ד"ה והנשאלו]

גליון הש"ס
תום' ד"ה פני בתי. דלא
סבכה דעתה וכו'. ור"י
הרש"ס צ"ב ד' קנה ע"פ
ד"ה ור"י:

מוסף רש"י
ומטלטלי משעבדי
לכתובה. ור"מ הוא
דלאמר צמקוס כתובות
בהאשה שנפלו לה נכסים
(פ:) גבי שומרת יבס
שמתנה על נכס צבלה
הראשון הניח אחיו מעות
ליקח צהס קרקע מהס
אולב פירות, אלמא האת
משעבדי לכתובה [קדושין
סח.] בהגת שנתעבר
ולדה בולד שפחתה.
ואין ידוע אי זה סבן ואי זה
העבד (תמוהה ה.) הרי
אלו אובלדין בתרומה.
שהיה ממה נפשך דמד
סבן ומד עבד סבן [גיטין
חב].